

GODA UTEMILJÖER FÖR LÄRANDE – CHECKLISTA OCH LÄSTIPS

Checka av hur utemiljön ser ut och kommentera på vilket sätt

- Finns det backar och kullar?

- Finns det träd och annan grönska?

- Hur stor är den totala ytan? (friyta per barn bör vara 30 - 60 kvm eller minst 3000 kvm totalt)

- Material & lekredskap? Ställ frågorna *vad, hur, för vem, varför?*

- Löst naturmaterial? Ställ frågorna *vad, hur, för vem, varför?*

- Material eller redskap utan givet användningsområde? Ställ frågorna *vad, hur, för vem, varför?*

- Hur stor del – uppskattningvis – bedömer du vara hård yta (asfalt och grus) och hur stor det bedömer du vara naturmark?

- Hur bedömer du trygghet (risk för mobbning/trakasserier eller att bli störd av obehöriga)?

- Hur bedömer du säkerhet (risk för olyckor)?

- Hur bedömer du skötselkrav och slitage?

Sju kriterier som togs fram tillsammans med forskaren Cecilia Boldeman i folkhälsoprojektet SPRING för skolgårdar/Naturskolan i Nynäshamn och Karolinska institutet:

- En yta som överstiger tretusen kvadratmeter.
- Springutrymme. Barnen måste få en chans "att få upp farten".
- Mellan hälften och två tredjedelar av ytan skall vara kuperad och bevuxen.
- Den fria himmelsvyn* skall begränsas av vegetation och vara mindre än 50% där barnen håller till största delen av dagen. (* Himmelsvyn mäts med hjälp av fotografering med fish eye-objektiv som ger en rund bild av himlen. I bilden bedöms hur stor del som täcks av buskar och träd.)
- Populära lekställen skall vara integrerade med natur – bland träd, buskar eller stenar.
- Passager finns som ger möjlighet att springa runt föremål, och mellan till exempel husväggar, buskar och staket – och som binder samman olika lekmiljöer.
- Utemiljöerna skall vara säkra för trafik och kriminalitet.

ur <http://www.lund.se/Global/Naturskolan/Grona%20skolgardsprojekt/Spring%20projektet%20Nynashamn.pdf>)

BRA ARTIKLAR OCH LÄNKAR OM UTEMILJÖER FÖR LÄRANDE

* Boverkets översikt "Gör plats för barn och unga" - mycket bra introduktion som tar upp alla viktiga aspekter av skolgårdsutformning.
<http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2015/gor-plats-for-barn-och-unga.pdf>

* Lund har arbetat aktivt med gröna skolgårdar sedan 20 år och har ett rikt och sökbart material på sin hemsida:
http://www.lund.se/Global/Naturskolan/Diverse/ut%20och%20lek_0908%20%C3%B6versyn%20skolg%C3%A5rdar.pdf

* På Moviums hemsida finns bra information om utemiljöer, skolgårdar och utepedagogik, särskilt mattelabb utomhus (där finns också faktablad om utemiljöer för barn att ladda ner för prenumeranter). <http://movium.slu.se>

* Hösten 2016 anordnades Green Grounds - en internationell konferens om utemiljöer för lek och lärande. Det mest av innehållet går att ladda ner här
<http://www.lund.se/greengrounds>

Ett urval av intressanta föreläsningar från konferensen:

Emma Crawley om Lekvärdefaktorn

<http://www.lund.se/Global/Naturskolan/Green%20Grounds%20konferens/B02%20Emma%20Crawley.pdf>

Peter Gärdenfors (hjärnforskare) om natur, sinnen och lärande

<http://www.lund.se/Global/Naturskolan/Green%20Grounds%20konferens/5%20Peter%20Gardenfors.pdf>

Kerry Logan om hur man kan arbeta med löst material

<http://www.lund.se/Global/Naturskolan/Green%20Grounds%20konferens/A09%20Kerry%20Logan.pdf>

* I pdf:en Skolans och Förskolans utemiljöer skriver flera olika forskare, pedagoger och arkitekter - framför allt Cecilia Boldemans forskning på s. 33 ger starka och mätbara argument för varför skolgården är viktig.

<http://www.arkus.se/publikationer-for-nedladdning/skolans-och-forskolans-utemiljoer/>

Vidare läsning:

Skolgården. Förvaltning och utveckling (Sveriges Kommuner och Landsting 2015).

Plats för lek. Svenska lekplatser förr och nu (Byggtjänst 2016).